

Info

Jo Leinen: "Inimõiguste kaitse on Euroopa identiteedi süda"

Sellel nädalal arutavad ja hääletavad saadikud Euroopa põhiõiguste harta, dokumendi üle, mis kuulutatakse pidulikult välja 12. detsembril Strasbourgis ja allkirjastatakse 13. detsembril Lissabonis. Peatse reformilepingu küljes olev harta saab seega õiguslikult siduvaks. Kuidas puudutab harta aga tavakodanikke? Mis on erinevused harta ja juba olemasoleva inimõiguste konventsiooni vahel? Selgitab raportöör Jo Leinen (PSE, DE).

Põhiõiguste harta allkirjastati Nice'is 7. detsembril 2000. aastal. Nüüd, 12. detsembril kuulutatakse see Strasbourgis pidulikult välja. Miks toimub pidulik väljakuulutamine 7 aastat hiljem? Mis on muutunud?

Harta on Lissaboni lepingu sisuline osa, saades Euroopa institutsioonide jaoks õiguslikult siduvaks. Esimest korda saavad Euroopa kodanikud oma õigusi nõuda Luxembourgis asuvas Euroopa Kohtus. Me peame harta välja kuulutama kolme institutsiooniga. Kui leping 13. detsembril allkirjastatakse, saavad neist 50st vabadusest ja õigusest ELi õigusliku raamistiku osad.

Kui harta muutub õiguslikult siduvaks ja juhul, kui liikmesriik rikub näiteks rahumeelse rahvakogunemise vabadust, kas see rikkumine tuuakse siis Luxembourgis asuvasse Euroopa Kohtusse?

Harta käib vaid Euroopa Liidu õigusaktide kohta, hoolimata sellest, kas neid rakendab komisjon otse või kaudselt liikmesriigid, piirkonnad või kohalikud omavalitsused.

Kuidas suhestub harta Euroopa inimõiguste konventsiooniga (vastu võetud aastal 1950)? Kuhu peaks nüüdsest Euroopa kodanik põhiõiguste rikkumise puhul pöörduma, kas Euroopa inimõiguste kohtusse Strasbourgis või Euroopa Kohtusse Luxembourgis?

Euroopa põhiõiguste harta 2007. aastast on kõikehõlmavam ja moodsam kui Euroopa Nõukogu inimõiguste deklaratsioon aastast 1950. ELi hartas on kirjas moodsad õigused nagu õigus heale keskkonnale, tarbijakaitsele, heale avalikule haldusele ja andmekaitsele ning inimeste kloonimise keelamine.

Me oleme õnnelikud, sest meie kodanikud naudivad topeltsüsteemi, mistõttu meil ei ole inimõiguste kaitse defitsiiti. Ühest küljest on meil Euroopa Liidu põhiõiguste harta, teisest küljest Euroopa Nõukogu inimõiguste konventsioon. Ma arvan, et see süsteem on unikaalne maailmas.

EL tegutseb koos Euroopa Nõukogu inimõiguste konventsiooni ja kahe inimõiguste kaitsega tegeleva kohtuga. Kui mingi probleem kerkib, peaks minema kas Luxembourgis või Strasbourgis.

Mida te isiklikult hartast arvate?

Pärast taastumist jõledast Teise maailmasõjast, milles sai surma 50 miljonit inimest ning hilisemaid paljusid inimõiguste rikkumisi natsismis ja kommunismis, arvan ma, et inimõiguste kaitse on Euroopa hing ja Euroopa identiteedi süda. See samastab meid alates Poolast Portugalini. Me kõik esindame hartas olevaid väärtusi.

Samas on harta versta-post Euroopa ühendamises, eriti selles mõttes, et EL ei ole kõigest suur turg, vaid kaitseb ka kodanikke. See on Euroopa kodanike väljendus.

Mis on järgmine samm?

See on viimane samm. Me oleme seda oodanud 50 aastat.